

**FAKULTETY I WYKŁADY MONOGRAFICZNE DLA STUDENTÓW
KULTUROZNAWSTWA I ORAZ II STOPNIA**

SEMESTR LETNI 2018/19

OPIS ZAJĘĆ

FAKULTETY, STUDIA LICENCJACKIE, II-III ROK		
1	<p style="text-align: center;">Kultura konsumpcyjna, antykonsumpcjonizm, presumpcja</p> <p>TYP PRZEDMIOTU: konwersatorium</p> <p>GŁÓWNE TREŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none">- Omówienie podstawowych pojęć z zakresu kultury konsumpcji- Narodziny społeczeństwa konsumpcyjnego- Konsumpcja na pokaz- Teatralizacja konsumpcji- Funkcje współczesnych „świętyń konsumpcji”- Makdonaldyzacja i disneyizacja społeczeństwa oraz westernizacja kultury- Juwenalizacja i infantylicyzacja kultury- branding kulturowy- Współczesne trendy w konsumpcji- Konsumpcja w warunkach niedoboru (pojęcie <i>ersatzu</i>)- Merchandising i „łowcy promocji”- Źródła antykonsumpcjonizmu- Problematyka konsumpcji w sztuce filmowej- Przykłady prosumpcji i perspektywy jej rozwoju <p>FORMA ZALICZENIA: wygłoszenie referatu połączone z moderowaniem dyskusji na wybrany temat dotyczący kultury konsumpcji i problematyki konsumpcjonizmu</p> <p>TERMIN ZALICZENIA: ostatnie zajęcia</p>	dr Wiesław Banach

2	<p style="text-align: center;">Praktyczne zagadnienia wiedzy o teatrze</p> <p>OPIS:</p> <p>Praca podczas warsztatów obejmuje następujące obszary:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trening fizyczny (ruch, zabawa, świadomość ciała), - budowanie grupy (działania integrujące grupę, podstawowe ćwiczenia kontaktowe oraz zespołowe), - improwizacja zespołowa, - budowanie postaci poprzez improwizację, - ćwiczenia na wizualizację wewnętrznych obrazów, - improwizacja ruchowa zainspirowana obiektem, tekstem, muzyką, - poszukiwania wokalne i muzyczne (emisja głosu, dykcja, podstawowe ćwiczenia rytmiczne), - ćwiczenia i techniki relaksacyjne. <p>ZALICZENIE: przygotowanie sesji warsztatowej lub etudy teatralnej.</p>	dr Magdalena Grenda
3	<p style="text-align: center;">Kulturowe wymiary terroryzmu</p> <p>Podstawowym celem zajęć jest dostarczenie studentom możliwie szerokiego spektrum sposobów pojmowania terroryzmu determinowanych zarówno kontekstem kulturowym jak i historycznym. Zajęcia mają więc na celu zarówno przybliżenie zjawisk terroryzmu z drugiej połowy XX i pocz. XXI w., jak i spojrzenie na nie m.in. przez pryzmat kultury wizualnej. Reprezentacje wizualne terroryzmu zmieniały się bowiem nie tylko w związku z rozwojem technik obrazowania, ale i doraźną polityką państwa oraz retorycznymi potrzebami samych terrorystów. Inne założenia leżały u podstaw zamachów z pobudek religijnych, inne z narodowowyzwoleńczych (separatystycznych), kontrkulturowych czy ekologicznych.</p> <p>Część z tych reprezentacji powstawała w sposób intencjonalny, jako oficjalne komunikaty, inna część utrwalała się w kolektywnej pamięci jako dokumentalne „ikony” zniszczeń i tragedii. Niebagatelne znaczenie posiada w tym względzie również kultura artystyczna, która zawsze aktywnie reagowała na terroryzm badając tak jego przyczyny jak i kulturowe konsekwencje.</p>	dr Jacek Zydorowicz
4	<p style="text-align: center;">Sztuka reklamy LAB</p> <p>W toku zajęć zajmiemy się procesami twórczymi w środowisku</p>	dr Marek Chojnacki

	<p>reklamowym, poznamy ewolucję i mechanizmy zapewniające efektywność przekazu. Przepracujemy formy reklamy: RTV, druki, formy przestrzenne i uliczne, Internet, poznamy strategię działań ujętą w postaci wybranego projektu ogólnoświatowej kampanii reklamowej. Zajmiemy się specyfiką założeń kreatywnych, metodami ocen i selekcji wstępnych pomysłów. Ćwiczenia prowadzone będą w oparciu o metody wynalazczości i techniki twórczego myślenia.</p> <p>Formą zaliczenia będzie projekt kampanii reklamowej z uwzględnieniem wiedzy zdobytej na zajęciach.</p>	
5	<p style="text-align: center;">Wizualizacje problemów badawczych LAB</p> <p>Program zajęć wychodzi naprzeciw potrzebom zdefiniowania udziału ilustracji w tworzeniu wiedzy naukowej. Żyjemy w świecie obrazów nie tylko z woli sztuki, ale także z konieczności ilustrowania zjawisk, które nie są dostępne naocznej, ludzkiej obserwacji. Świadomość ludzi nauki wypełniają konstrukcje graficzne, nie tylko statyczne grafiki, schematy, tabele, ale również – coraz częściej – filmowe wizualizacje, wykorzystujące techniki filmów animowanych. Pytania, wokół których toczyć będziemy wykłady i dyskusje, brzmią następująco: w jakiej mierze dyspozycje natury warsztatowo-estetycznej, wpisane w nurt sztuk plastycznych i instrumentalnie zastosowane w ilustracji naukowej, są w stanie pokierować wyobraźnią naukowca? A może nawet przekierować uwagę badacza? Jak zmieniła się popularyzacja nauki wraz z prowadzeniem grafiki przestrzennej? I wreszcie, czy są zjawiska, które nie dadzą się zilustrować, lub które – w toku wspólnej dyskusji – powinny zachować klasyczne wersje opisu wyłącznie werbalnego, nie podpieranego obrazem?</p> <p>Formą zaliczenia będzie praca semestralna polegająca na krytycznej analizie dwóch przykładów wizualizacji z dowolnie wybranego obszaru badawczego.</p>	dr Marek Chojnacki
6	<p style="text-align: center;">Scenopisarstwo w kulturze audiowizualnej</p> <p>Przedmiotem ćwiczeń będą sposoby konstruowania przekazu audiowizualnego. Przeanalizujemy główne chwyt narracji filmowej i będziemy je umieszczać w fabułach generowanych przez uczestników zajęć. Sięgnijemy do przykładów manipulacji obrazem rzeczywistości, szukając rozwiązań dla współczesnego dokumentu filmowego. W toku zajęć uwzględniane zostaną działania praktyczne, z którymi student może się zetknąć biorąc udział w konkursach scenopisarskich.</p> <p>Formą zaliczenia jest praca twórcza lub analityczna przedstawiona w postaci wypowiedzi pisemnej.</p>	dr Marek Chojnacki
7	<p style="text-align: center;">Gatunki dziennikarskie</p> <p>Przedmiot skupiał się będzie na omawianiu wybranych gatunków dziennikarskich oraz na ćwiczeniu warsztatu dziennikarskiego w oparciu o analizę materiałów medialnych i wykonywanie zadań redakcyjnych. Poruszana tematyka podzielona zostanie na dwie części – pierwsza z</p>	mgr Emilia Stachowska

	<p>nich dotyczyć będzie tzw. dziennikarstwa tradycyjnego i charakterystycznych dla niego form wypowiedzi, druga natomiast odnosić się będzie do dziennikarstwa internetowego, rozwijającego się również oddolnie, na przykład w blogosferze i na portalach społecznościowych.</p> <p>Uczniowie zapoznani zostaną z takimi zagadnieniami, jak: język i styl poszczególnych gatunków dziennikarskich, budowa i komponenty tekstu dziennikarskiego, research dziennikarski, strategie marketingowe w dobie dziennikarstwa cyfrowego.</p> <p>Forma zaliczenia: obecność na zajęciach, aktywność, redagowanie tekstów dziennikarskich (do ustalenia podczas zajęć organizacyjnych, czy będą to trzy wybrane formy wypowiedzi dziennikarskiej, czy też blog, prowadzony przez całą grupę w trakcie trwania zajęć) – ocena składowa</p>	
8	<p style="text-align: center;">Game framing</p> <p>Konwersatorium/laboratorium w ramach którego analizujemy perspektywę badania kultury jako gry. Lecz aby nie rozplynęła się ona w nazbyt ogólnych teoretycznych li tylko rozważaniach zawężamy ją i spoglądamy na kulturę poprzez sposób funkcjonowania w niej jednego z tego rodzaju fenomenów najbardziej fascynujących i długotrwałych: szachów. Poprzez teksty literackie z różnych epok (współczesna lit. piękna ale i np. poemat Kochanowskiego) odkrywamy zupełnie zaskakujące wglądy w kulturę Zachodu związane z ponad tysiącletnią w niej obecnością tej gry.</p> <p>Zaliczenie: prezentacja na podstawie wybranej lektury + aktywność + obecność</p>	dr Wiesław Małecki
9	<p style="text-align: center;">Przedmiot realizowany w ramach programu POWER - Projektowanie stron internetowych LAB</p> <p>Zajęcia ukierunkowane na praktyczne umiejętności projektowania oraz tworzenia stron internetowych. Zajęcia oparte na znajomości podstaw grafiki komputerowej integrować będą kompetencje kulturoznawcze – rozpoznawanie oraz praktyczne stosowanie kodów kulturowych w obszarze środowiska internetowego. Zajęcia będą prowadzone przez eksperta [30 godzin, zajęcia laboratoryjne dla II i III roku studiów I stopnia, grupa 12 osób – realizowany w semestrze letnim].</p>	Osoby spoza IK
10	<p style="text-align: center;">Przedmiot realizowany w ramach programu POWER - Organizacja festiwalu LAB</p> <p>Zajęcia o charakterze warsztatowym, studenci przygotowują festiwal studencki pod okiem specjalistów, ekspertów zewnętrznych – organizatorów wydarzeń kulturalnych i festiwali oraz kadry instytutu.</p>	Osoby spoza IK

WYKŁADY MONOGRAFICZNE, STUDIA LICENCJACKIE, II-III ROK		
1	<p style="text-align: center;">Idea wolności w kulturze Zachodu</p> <p>TYP PRZEDMIOTU: wykład monograficzny</p> <p>GŁÓWNE TREŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wolność w ujęciu filozoficznym i kulturoznawczym - Historia kształtowania się idei wolności od antyku po współczesność - Wolność negatywna i wolność pozytywna - Wolność a intelektualne tradycje Europy - Tradycje oświecenia brytyjskiego, francuskiego i niemieckiego - Idea postępu i jej upadek - Wolność wobec zagadnień emancypacji, tolerancji, własności, prawa, moralności, religii, władzy itp. - Granice wolności - Współczesne wyzwania i zagrożenia dla idei wolności <p>FORMA ZALICZENIA: napisanie eseju na wybrany temat z zakresu idei wolności w kulturze Zachodu</p> <p>TERMIN ZALICZENIA: ostatnie zajęcia</p>	dr Wiesław Banach
2	<p style="text-align: center;">Sztuka a psychologia percepcji</p> <p>Podstawowym celem wykładów jest rozpoznanie tego, w jaki sposób poszczególne składowe procesy poznawczego określają sposób recepcji sztuki, jak również jej tworzenia. Przedstawione i omówione zostaną kolejne fazy procesu postrzegania takie jak rejestracja sensoryczna, ocena emocjonalna, ocena semantyczna oraz ocena znaczenia metaforycznego bodźca. Omówiona zostanie również zależność procesu recepcji sztuki między innymi od aktualnych oczekiwań jednostki, jej uprzednich doświadczeń, jak również kontekstu. Akt percepcji, jak i tworzenia sztuki, rozpatrywany będzie jako złożony wielowarstwowy proces, w którym kluczowe znaczenie będzie miało postrzeganie, pamięć, uwaga, wyobraźnia i emocje.</p> <p>Forma zaliczenia: zaliczenie ustne.</p>	dr hab. Dorota Jewdokimow
3	<p style="text-align: center;">Krytyczne studia kulturowe. Historia, metodologie, koncepcje</p> <p>Krytyczne studia kulturowe to wykład monograficzny, oparty na</p>	dr hab. Agata Skórzyńska

	<p>autorskich badaniach wykładowcy, a służący realizacji kilku celów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prezentacji wybranych modeli krytyki teoretycznej (od filozofii oświecenia przez I i II teorię krytyczną po postmodernistyczne <i>critical cultural studies</i>) i badań krytycznych (socjologia publiczna, socjologia interwencyjna, pedagogika radykalna, <i>participatory research, action research, activist research</i>) w naukach społecznych i humanistyce 2) przeanalizowaniu konsekwencji metodologicznych przyjęcia modelu badań jako studiów (z uwzględnieniem m.in. tradycji brytyjskich studiów kulturowych) 3) prezentacji i zastosowaniu w praktyce - a więc w odniesieniu do wybranych wytworów kultury - dwóch wariantów analizy krytycznej: tzw. krytyki społecznej oraz krytyki kulturowej. 4) analizie podczas wykładów poddane zostaną dwa modele kulturoznawstwa krytycznego: badania zaangażowane i badania angażujące 5) zaprezentowany zostanie i przetestowany we współpracy ze studentami wariant badań angażujących z zastosowaniem koncepcji <i>praxis</i> i praktyki (<i>practice</i>). <p>Forma zaliczenia; esej</p>	
4	<p style="text-align: center;">Psychologiczne koncepcje osobowości</p> <p>Celem wykładu jest prezentacja kluczowych dla refleksji psychologicznej koncepcji osobowości oraz ukazanie ich powiązań z humanistyką. W trakcie zajęć zostaną omówione następujące ujęcia: behawiorystyczna koncepcja osobowości (J. Watson i B. Skinner), klasyczna psychoanaliza (Z. Freud i C. G. Jung), organicystyczne psychologia humanistyczna (A. Maslow i C. Rogers) oraz psychologia egzystencjalno-fenomenologiczna (V. Frankl).</p> <p>Planowana forma zaliczenia: odpowiedź ustna na dwa wylosowane pytania.</p>	<p>dr Arleta Chojniak/ dr hab. Dorota Jewdokimow</p>
5	<p style="text-align: center;">Antropologia w ujęciu pragmatycznym</p> <p>Wykłady koncentrujące się wokół początków nowej dyscypliny wiedzy, którą dziś nazywamy antropologią kulturową. Dodajmy początków, które w dzisiejszej perspektywie historii tej dyscypliny pozostają raczej zapomniane a z pewnością niedoceniane. Punktem wyjścia i ich rdzeniem pozostanie bowiem dzieło jednego z najbardziej wciąż popularnych i najczęściej przywoływanych myślicieli Zachodu, człowieka zaliczanego do "nie-tradycji" antropologicznej a jednocześnie osobę, którą nadworny filozof amerykańskiego prezydenta G. Busha uznał za "króla Unii Europejskiej".</p>	<p>dr Wiesław Małecki</p>

	zaliczenie w formie rozmowy, zakres materiału: treść wykładów	
6	<p style="text-align: center;">Zabawa w życiu społecznym i w kulturze</p> <p>Celem wykładów jest prezentacja zabawy jako formy aktywności z perspektywy nauk społecznych (socjologii, pedagogiki, psychologii, kulturoznawstwa). Wybór historycznie rozwijanych koncepcji będzie służył zrozumieniu w jaki sposób ewoluują formy zabawy. Przegląd rozpoczniemy od teorii atawizmu G.S. Halla, poprzez teorię funkcji zastępczej E. Claparede'a i freudowską koncepcję zabawy jako redukcji napięć, przejdziemy do interesującej z punktu widzenia kulturoznawców koncepcji J. Piageta, dla którego trzy wielkie typy struktur charakteryzują zabawę dziecięcą i dokładnie wyznaczają ich klasyfikację: ćwiczenie, symbol i reguła. Zajmiemy się też formami zabaw w świecie ludzi dorosłych. W wyjaśnieniu współczesnych scenariuszy zabaw dedykowanych dorosłym grupom uczestników, posłużymy teoriami katartycznymi, wskazującymi na oczyszczający charakter zabawy i sublimowanie w różnych formach u treściach zabaw aspołecznych skłonności. Wymierne odniesienia do praktyki zabawy jako uczestnictwa w kulturze będą towarzyszyły omówieniu teorii rekreacji i relaksacji Lazarusa. W podsumowaniu cyklu wykładów odbędzie się forum dyskusyjne z udziałem studentów, którego celem będzie ustalenie pełnej i zaktualizowanej definicji pojęcia „zabawa studencka”. Za patronacką lekturę przedmiotu przyjmujemy książkę <i>Homo Ludens. Zabawa jako źródło kultury</i> Johan Huzinga.</p> <p>Jako formę zaliczenia przewiduje się kolokwium ustne, na którym student zaprezentuje swoje przemyślenia w oparciu o listę zagadnień przekazaną grupie uczestników.</p>	dr Marek Chojnacki
7	<p style="text-align: center;">Herezja w kulturze europejskiej</p> <p>Proponowany wykład będzie składał się z dwóch zasadniczych części. Część pierwsza poświęcona zostanie rozszerzeniu wiedzy na temat gnostycyzmu, czyli archetypicznej herezji w kulturze europejskiej. Przede wszystkim omówiony zostanie fenomen oryginalnych, gnostyckich przemyśleń, a następnie skonfrontowany z rozważaniami na ten temat, które prowadzili Ojcowie Kościoła. Z kolei przemyślenia neognostyków zostaną ukazane poprzez interpretację wybranych tekstów Rudolfa Steinera (1861-1925).</p> <p>Część druga wykładu będzie natomiast poświęcona kulturowej recepcji gnostycyzmu i neognozy. Scharakteryzowane zostaną rozważania Hansa Jonasa (1903-1993) i Erica Voegelina (1901-1985), które poświęcone są sygnalizowanej kwestii. Omówiona zostanie także kwestia recepcji gnostycyzmu na gruncie mistyki chrześcijańskiej i żydowskiej kabały. Podjęty zostanie również problem recepcji gnostycyzmu i neognozy w literaturze polskiej. Jego ilustracją będą stanowiły utwory bardzo różnych twórców, np. Zygmunta Krasińskiego, Juliusza Słowackiego, Stefana Żeromskiego, Stanisława Lema, Adama Wiśniewskiego-Snerga</p>	dr hab. Artur Jocz

(1937-1995).	
--------------	--

WYKŁADY MONOGRAFICZNE, STUDIA MAGISTERSKIE		
1	<p style="text-align: center;">Intelektualne tradycje Europy</p> <p>TYP PRZEDMIOTU: wykład monograficzny</p> <p>GŁÓWNE TREŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intelektualne źródła kultury europejskiej - Geneza i rozwój głównych prądów umysłowych Europy - Główne konflikty nowożytności - Europejskie utopie i projekty inżynierii społecznej - Neomarksistowski „marsz przez instytucje” i jego konsekwencje - Pierwsza i druga rewolucja seksualna oraz ich wpływ na kulturę współczesną - Blaski i cienie kontrkultury <p>FORMA ZALICZENIA: napisanie eseju na wybrany temat dotyczący intelektualnych tradycji Europy</p> <p>TERMIN ZALICZENIA: ostatnie zajęcia</p>	dr Wiesław Banach
2	<p style="text-align: center;">Jednostka a historia</p> <p>Zasadniczym tematem wykładów pozostaje powojenna historiografia europejska oraz dokonujące się w niej przemiany wynikające ze zmiany myślenia o roli jednostki w historii. Omówione zostaną koncepcje powstałe w ramach francuskiej szkoły <i>Annales</i>, z uwzględnieniem ich różnorodności i wewnętrznej sprzeczności; reorientacja antropologiczna w ramach badań historycznych skutkująca narodzinami antropologii historycznej; klasyczne prace z obszaru mikrohistorii; podstawowe założenia warszawskiej szkoły historii idei; semiotyczne ujęcie procesu historycznego Jurija Łotmana; „zwrot dyskursywny” w badaniach historycznych; ponadto zagadnienia „końca historii”, „miejsce historii” czy „postpamięci”.</p> <p>Forma zaliczenia: praca pisemna.</p>	dr hab. Dorota Jewdokimow
3	<p style="text-align: center;">Poza granice. Kulturoznawcze konteksty metafizyki i kosmologii</p> <p>Podstawę wykładu stanowi podjęcie próby odpowiedzi na pytanie: jak doświadczając pojęcia granicy kultura starała się znajdować treści tego</p>	dr Remigiusz Ciesielski

	<p>co umieszczone jest i dzieje się poza granicą poznania. Wykład nie jest wprowadzeniem w stan współczesnej metafizyki czy kosmologii fizycznej, stanowi o kulturoznawczych podstawach wiedzy metafizycznej i kosmologicznej rozumianych w klasycznych jej wersjach ale też o sposobach kulturoznawczego opisu tych przestrzeni.. W wykładzie omówione zostają: historia metafizyki i kosmologii oraz ich źródła mitologiczne i filozoficzne, dzieje astronomii obserwacyjnej i nauki o przestrzeni oraz wybrane zagadnienia filozoficzne z zakresu metafizyki i kosmologii w kontekstach kulturoznawczych m.in. takie jak: np. transformacja pojęcia nieskończoności w kulturze, czas, wieczność i ich konsekwencje, geometria i przestrzeń, przedmiot metafizyki, teoria abstrakcji i separacji, orzekania analogiczne.</p> <p>Zaliczenie: Do wyboru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obecność na zajęciach i napisanie eseju 2. Obecność na zajęciach i zaliczanie w formie ustnej z zagadnień poruszanych na zajęciach 	
4	<p style="text-align: center;">Konteksty komunikacji międzykulturowej</p> <p>Wykład ma na celu ujęcie teoretycznych rozważań nad komunikacją międzykulturową w kontekście praktycznych jej problemów. W związku z tym podczas wykładu będą omawiane zagadnienia związane z historią kolonizacji, historią teorii antropologicznej jako podstawy dla formułowania teorii komunikacji międzykulturowej oraz zagadnienia związane z rozważaniami podejmowanymi w naukach o kulturze i filozofii dotyczącymi racjonalności, kultury i jednostki.</p> <p>trzy pytania z lektur i wykładów. Standardowa skala ocen. Termin: 13.06.2019</p>	Dr Maciej Kijko